COMPARTIM UN FUTUR

Vegetació singular del Parc de Torreblanca

Dossier del mestre

Consell Comarcal del Baix Llobregat

AMB Parcs
www.amb.cat/parcs

La descoberta de la vegetació singular del parc de Torreblanca forma part del projecte de l'Àrea Metropolitana de Barcelona per posar a l'abast dels ciutadans els valors de la Xarxa de Parcs Metropolitans, i en especial dels jardins històrics i botànics que en formen part.

Elaborat en col·laboració amb el Consell Comarcal del Baix Llobregat i els ajuntaments de Sant Joan Despí, Sant Just Desvern i Sant Feliu de Llobregat, aquest material pedagògic permet als nens i nenes adquirir de forma amena i divertida un bon coneixement sobre algunes de les espècies vegetals de gran valor botànic i patrimonial que tenen a prop. També ha de servir perquè els mestres i els infants prenguin consciència de l'àmbit que els envolta, i tinguin present que l'entorn metropolità conforma un espai ric, complex i dinàmic que els ofereix una gran quantitat d'activitats d'aprenentatge i lleure en una varietat d'ecosistemes i paisatges naturals: del riu Llobregat a la serra de Collserola, passant pels parcs i les platges.

Aquest dossier vol ser un complement al treball fonamental dels mestres en la descoberta de l'entorn natural i geogràfic per part dels nens, una eina que motivi el treball en grup i els permeti adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuar en la protecció i conservació de l'entorn natural més proper.

© Àrea Metropolitana de Barcelona
Dipòsit Legal: B.29271-2012

Índex

4 Presentació

5 Objectius generals

5 Fitxa didàctica

6 Continguts curriculars

8 Disseny del material

9 Orientacions metodològiques

10 Temporalització

10 Organització

11 El paper de l'adult

11 Sortides monitoritzades

11 Aspectes previs a la sortida

12 Situació i fitxes dels arbres singulars

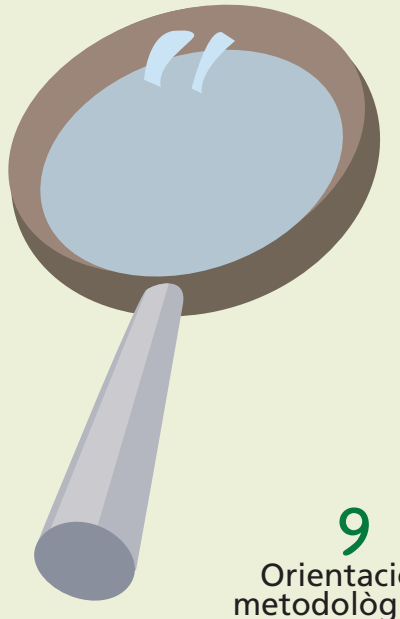

Presentació

La Xarxa de Parcs Metropolitans és un conjunt d'espais públics de referència ciutadana, que completa el cinturó verd de les ciutats de manera propera i quotidiana, i juga un important paper entre les petites places i jardins urbans i els grans sistemes naturals. Són indrets de gran vàlua tant pels seus valors naturals, ambientals i paisatgístics, com per la seva important funció social.

Des dels seus inicis, durant els anys 70 del segle XX, la Xarxa de Parcs Metropolitans[1] no ha parat de créixer. Actualment la formen 34 parcs, repartits en 25 municipis, amb una superfície total de 200 hectàrees. En funció de l'origen i la situació es pot parlar de tres tipologies bàsiques de parcs: parcs integrats als nuclis urbans, parcs associats a zones forestals, i jardins botànics i històrics. Aquests últims són indrets valuosos i fràgils, creacions úniques, que formen part de la història de pobles i ciutats. Actualment hi ha sis jardins històrics que formen part de la xarxa de parcs: la Molinada, Can Vidalet, Torreblanca, Can Mercader, Can Solei i Ca l'Arnús i el Jardí Botànic Històric.

Respecte de la vegetació, cal destacar la presència d'arbres singulars. Aquests exemplars destaquen per les seves dimensions, història, raresa botànica o qualitats estètiques, i mereixen una protecció especial que n'asseguri la conservació. Per assegurar-ne aquest darrer aspecte és fonamental donar a conèixer a les generacions futures l'existència i importància d'aquests arbres i fer-ne possible la descoberta.

Amb aquesta voluntat neix el dossier educatiu per a la descoberta dels arbres singulars del parc de Torreblanca, una eina adreçada a mestres i infants i que ha de permetre apropar els infants a aquesta vegetació singular alhora que es converteix en un recurs didàctic per poder treballar dins del marc escolar diferents aspectes relacionats amb el món de les plantes.

[1] Si voleu saber més coses sobre la Xarxa de Parcs Metropolitans consulteu el web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Objectius generals

- **Descobrir** de manera activa alguns dels **valors ambientals del parc de Torreblanca.**
- **Donar a conèixer** als infants i posar en valor els **arbres singulars** del parc de Torreblanca.
- **Acostar els infants a les plantes** tot analitzant les seves característiques i particularitats.
- **Reflexionar** sobre la importància de la **implicació de les persones** com a eina de **conservació del patrimoni natural**.

Fitxa didàctica

- **Àmbit curricular:** Coneixement del medi natural, social i cultural.
- **Nivell educatiu:** Cicle mitjà d'educació primària.
- **Lloc on es realitza:** Parc de Torreblanca (Sant Joan Despí - Sant Just Desvern - Sant Feliu de Llobregat).
- **Estacionalitat:** Tot l'any, malgrat que és preferible a la primavera o a la tardor

Característiques de l'activitat

- **Tipus:** Treball de camp.
- **Descripció:** Després de fer una breu introducció historicista sobre el parc, es fa la descoberta de deu arbres singulars mitjançant una clau de classificació basada en les característiques morfològiques. De cada arbre es confecciona una fitxa on es reflecteixen les principals característiques. En acabar, es fa una posada en comú que serveix per treure'n conclusions i reflexionar sobre la importància de conservar i protegir aquests arbres singulars.
- **Material individual:** Dossier educatiu[2], llapis, goma i colors.
- **Material col·lectiu:** Cinta adhesiva i cinta mètrica.
- **Durada:** Recomanable una jornada sencera. Existeix la possibilitar de fer-la de mitja jornada (matí) tot reduint el nombre d'espècies a treballar.
- **Activitat monitoritzada:** L'activitat pot desenvolupar-se de manera **autoguiada** (veure pàg. 9) o **monitoritzada per educadors o educadores ambientals** (veure pàg. 11).

[2] Descarregable als webs de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Continguts curriculars

Àrea: Coneixement del medi natural, social i cultural

Competència bàsica

Conviure i habitar el món (competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, i competència social i ciutadana).

- Identificar i valorar elements del patrimoni, tant cultural com natural.
- Conèixer i comprendre el context natural, cultural i social on l'infant està immers.
- Participar en la vida col·lectiva de la classe, l'escola i el municipi, tot posant en pràctica habilitats socials que afavoreixen les relacions interpersonals.
- Situar-se en l'espai, orientar-s'hi i desplaçar-s'hi utilitzant plànols i mapes.

Altres competències

Competències comunicatives
- Expressar idees i organitzar informacions de manera eficaç i intel·ligible sobre espais, problemes i fenòmens naturals.
- Comunicar idees i informacions de forma oral, escrita, visual.

Competències metodològiques
- Plantejar-se preguntes que puguin ser objecte d'investigació.
- Utilitzar habilitats per a la recollida i tractament de la informació.
- Utilitzar el pensament crític i creatiu per a l'anàlisi de la informació, la resolució de problemes i la presa de decisions.

Competències personals
- Aplicar coneixements i habilitats en contextos familiars i del seu entorn.
- Desenvolupar habilitats personals (autoestima, autocrítica, autoreflexió, autoaprenentatge, iniciativa...) que afavoreixen les relacions interpersonals.

Objectius

- Identificar, analitzar i valorar críticament la intervenció humana al parc de Torreblanca, i adoptar compromisos individuals i col·lectius d'actuar en la protecció i conservació de la vegetació singular.
- Reconèixer els canvis i les continuïtats relacionades amb el pas del temps que s'han produït al parc de Torreblanca, comprendre algunes relacions de successió i simultaneïtat, de cronologia i de durada, i aplicar aquests coneixements en la interpretació del present, la comprensió del passat i en la construcció del futur.
- Participar activament en el treball en grup, tot aportant una actitud responsable, solidària, cooperativa i dialogant, argumentant les pròpies opinions i contrastant-les amb les dels altres.
- Utilitzar la llengua com a eina per construir coneixements, per comunicar i compartir amb els altres.

Continguts

L'entorn i la seva conservació
- Aplicació de tècniques d'orientació a l'espai.
- Iniciació en l'ús de plànols i mapes de l'entorn proper.
- Observació del paisatge de l'entorn, tot reconeixent els elements naturals i humanitzats i l'impacte de l'activitat humana al paisatge.

El món dels éssers vius
- Relacionar a partir de l'observació les plantes amb els seus hàbitats.
- Classificació dels diferents grups de plantes a partir d'algunes característiques observables tot utilitzant claus dicotòmiques senzilles.
- Interès per la protecció i cura de plantes de l'entorn proper.

Canvis i continuïtats en el temps
- Descoberta i valoració del patrimoni comarcal natural i cultural, i aplicació de nocions de canvi i continuïtat en els paisatges.

Connexions amb altres àrees
- Realització de mesures.
- Comprensió i producció de missatges orals i escrits.
- Descoberta i valoració del patrimoni natural i cultural.

Disseny del material

Per tal de desenvolupar l'activitat existeixen dos materials específics:

Dossier educatiu

Es tracta d'un dossier descarregable i imprimible des dels webs de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i del Consell Comarcal del Baix Llobregat en format DIN A5 a doble cara, ja sigui a color o en blanc i negre. Aquest dossier consta de quatre parts:

1. Presentació de l'activitat i del parc de Torreblanca: Breu repàs a la història del parc que inclou una explicació del funcionament de l'activitat i el plànol de localització dels arbres singulars.

2. Clau de classificació dels arbres singulars: Els infants han de començar a treballar amb la clau sempre per la primera plana i triar l'opció adequada a partir de les característiques de l'arbre observat. Al final d'aquest procés s'arriba a la identificació de l'arbre singular que estem estudiant. El dossier inclou també una clau dicotòmica abreujada.

3. Fitxes dels arbres singulars: Cada arbre singular disposa d'una fitxa on els infants n'anoten les característiques i singularitats.

4. Activitats: Al final del dossier s'inclouen algunes activitats complementàries que es poden fer al parc o a l'aula.

Dossier del mestre

Es tracta del material que teniu a les mans, és descarregable i imprimible des del web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i del Consell Comarcal del Baix Llobregat en format DIN A5 a doble cara, ja sigui a color o en blanc i negre. Hi podeu trobar les indicacions oportunes per al bon funcionament de l'activitat, així com les orientacions didàctiques i metodològiques.

Orientacions metodològiques

Amb aquest material ens proposem despertar la curiositat i l'interès de l'alumnat i del professorat pel patrimoni natural urbà. És per això que creiem fonamental potenciar mètodes actius i participatius, treballant de manera individual i en grup, fent servir un enfocament globalitzador i deductiu.

El funcionament del material és simple i intuïtiu, malgrat que resulta important preveure una seqüenciació dels processos.

L'activitat cal iniciar-la amb una petita introducció sobre el parc de Torreblanca. Aquests aspectes es troben a les pàgines 4 i 5 del dossier educatiu.

Posteriorment cal explicar el funcionament del material, per la qual cosa començarem pels següents aspectes (pàgines 6-7 del dossier educatiu):

- Què és un arbre singular?
- Com podem identificar-los en el parc?
- Com ens podem orientar en el parc (el plànol de situació)?

A continuació explicarem el procés a seguir a partir del moment que localitzem un arbre singular.

Aquest procés s'inicia amb l'**observació de l'arbre i el seguiment de la clau de classificació**. Aquesta clau sempre s'ha de llegir des del començament i cal anar triant segons les diverses opcions.

Una vegada identificat l'arbre cal **recordar-ne als infants les característiques fonamentals** (forma de les fulles, textura del tronc...) i **ampliar la informació** amb altres continguts referents als usos de l'arbre, el seu hàbitat originari, les seves adaptacions i la seva singularitat. Per facilitar aquestes darreres informacions, hem inclòs al final del dossier del mestre una fitxa de cada arbre singular amb tots aquests continguts.

Per últim, cal **cercar la fitxa de l'arbre identificat**, la qual es troba al final del quadern, i completar-la a partir de l'observació directa de l'exemplar.

Temporalització

L'activitat té una durada d'una jornada sencera (matí i tarda), malgrat que existeix la possibilitat de reduir el nombre d'espècies a estudiar i realitzar-la en una sessió de matí.

L'activitat es pot desenvolupar en qualsevol època de l'any, tot i que les més recomanables són la primavera i la tardor.

Organització

Per tal de desenvolupar l'activitat és convenient partir de l'estructura del grup-classe com a unitat de treball, malgrat que, si és possible, l'ideal és desdoblar el grup.

En tots dos casos cal preveure:

- El parc obre les portes a les **10 del matí**.
- Depenent de la porta d'accés, l'obertura es pot retardar alguns minuts.
- Els **dilluns laborables el parc no és obert** al públic.
- En el cas de **visites autoguiades**, és imprescindible fer una **sol·licitud d'ús de l'espai amb una antelació mínima de quinze dies,** o bé **trucant al telèfon 93 685 24 00** o bé a través del web del Consell Comarcal del Baix Llobregat.
- Existeixen nombrosos mitjans de transport per arribar fins al parc (autocar, tramvia, tren, autobús, caminant...). Podeu trobar-los al web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Cada infant ha de disposar d'un dossier de l'alumne, llapis, goma i llapis de colors.
- Com a material col·lectiu cal disposar de cinta adhesiva i cinta mètrica.
- Al parc existeixen nombroses fonts i dos mòduls de lavabos públics.
- El recorregut d'aquesta proposta educativa és practicable, és a dir, que sense ajustar-se a tots els requeriments d'accessibilitat, no impedeix la seva realització a les persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació.

El paper de l'adult

Aquesta activitat està dissenyada perquè els infants estiguin acompanyats en tot moment per un adult que dirigeix, complementa i enriqueix la descoberta realitzada pels infants mateixos. És per això que resulta fonamental un cert grau de coneixement de l'espai per part del mestre, per la qual cosa és recomanable una visita prèvia que permeti familiaritzar-se amb el parc i les espècies vegetals a treballar.

A més, cal tenir en compte que es tracta d'un parc molt divers i atractiu pels infants. És per això que en el cas d'activitats de tota una jornada de durada és important reservar un espai de temps perquè els infants puguin jugar en algunes de les zones de jocs habilitades del parc.

Sortides monitoritzades

Existeix la possibilitat de realitzar l'activitat **acompanyats per educadors ambientals**. Si esteu interessats en aquesta possibilitat, us podeu adreçar a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, al Consell Comarcal del Baix Llobregat o als diferents ajuntaments per demanar informació.

Aspectes previs a la sortida

Si voleu treballar diferents aspectes previs a la sortida, podeu trobar informació sobre la **Xarxa de Parcs Metropolitans,** i en concret sobre el **parc de Torreblanca,** al web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Situació i fitxes dels arbres

Relació d'arbres

1. Pi pinyer
2. Margalló
3. Ficus
4. Lledoner
5. Palmera de dàtils
6. Palmera de Canàries
7. Roure martinenc
8. Pi de Canàries
9. Alzina
10. Teix

Aquests arbres estan senyalitzats amb una estaca pintada de color vermell. Per fer l'activitat no s'ha de seguir cap ordre preestablert de les espècies.

Durada de la fulla

Perenne

Caduca

Forma de la fulla

Asimètrica

Acicular

Dentada

Lineal

Sencera

Lobulada

Composta

Tipus d'arbre

A Autòcton

E Exòtic

1

Pi pinyer

El pi del bosquet

Castellà: Pino piñonero Anglès: Stone pine

Descripció: Arbre robust, amb sistema radial ben desenvolupat, pot arribar als 30 m. d'alçada, amb capçada en forma de para-sol. Tronc dret, amb escorça gruixuda, de color bru grisenc, profundament esquerdada, que es desprèn en grans plaques. Fulles aciculars, verdes clares, una mica rígides i punxants, de 10-20 cm., agrupades en parells. Pinyes de mida gran, ovals o globoses, de color bru vermellós amb grans pinyons. Floreix de març a maig.

Origen i hàbitat: És una espècie mediterrània, del sud d'Europa i l'oest d'Àsia. S'ha plantat en zones sorrenques per fixar dunes litorals.

Usos: Produeix pinyons comestibles, que en medecina popular s'han fet servir com a balsàmic. L'escorça és rica en tanins. Molt preuada com a espècie ornamental. La fusta és resinosa i difícil de treballar. Resisteix bé la humitat. S'utilitza en fusteria.

Singularitat: Es considera singular a causa de la seva alçada i port.

Pinus pinea
Família: Pinàcies

Característiques

Localització al plànol
A la zona del bosquet

Coordenades GPS
Latitud
41°22'43,0" N
Longitud
2° 03' 19,1" E

.

2

Margalló

El margalló del bosquet

Castellà: Palmito Anglès: Mediterranean fan palm

Descripció: Petit arbre de tronc curt i gruixut, que pot arribar als 4 m. d´alçada, cobert per fibres blanques o grises corresponents a les restes de les fulles d´anys anteriors. És una petita palmera de fulles verdes o verdes grisoses en forma de ventalls subjectes per un pecíol tan llarg com el limbe i rígid de marge espinós dentat. Floreix entre març i maig. Aquesta planta rebrota després d'un foc. Els seus dàtils són grocs i esdevenen bruns quan maduren.

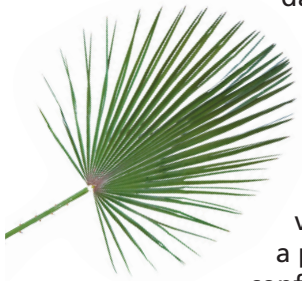

Origen i hàbitat: És originària del Mediterrani occidental. Viu en llocs oberts i secs, als roquissars i vessants de muntanya, sempre a prop del litoral. No s'ha de confondre amb la palmera excelsa.

Usos: Molt preuada com a espècie ornamental. Les fulles han estat emprades per fer graneres i capells, i de les fulles es fabriquen raspalls i cordes.

Singularitat: Es tracta de l'única palmera autòctona europea. Espècie protegida per la llei i que compta a la comarca del Baix Llobregat amb una població molt important.

Chamaerops humilis
Família: Arecàcies

Característiques

Localització al plànol
Es troba a la zona del bosquet.

Coordenades GPS
Latitud
41° 22' 42,8" N
Longitud
2° 03' 19,0" E

3

Ficus

El ficus de la paret

Castellà: Ficus herrumbroso Anglès: Rusty fig

Descripció: Arbre perennifoli de 8 a 10 m. d'alçada, que pot arribar als 30 m. Tronc recte, curt i gruixut, de capçada arrodonida i molt densa, de color fosc. L'escorça és ranurada i de color grisenc. Quan la humitat ambiental és molt alta, el tronc pot presentar arrels aèries.

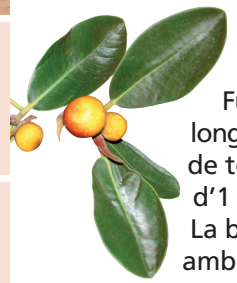

Fulles ovalades de 7 a 15 cm. de longitud i 6 cm. d'amplada, alternes, de textura coriàcia i amb un pecíol d'1 a 2,5 cm., recobert de toment. La base i l'àpex són arrodonits, amb l'anvers verd fosc i glabre i el revers vermellós recobert d'una densa pubescència. Fa fruits petits d'1,5 cm. de diàmetre, globulars, de color verd grogós a vermellosos i escassament pedunculats, els quals són siconis, de tipus axil·lar, que apareixen en parelles.

Origen i hàbitat: És originari de l'est d'Austràlia. Viu en boscos plujosos, barrancs i turons rocosos. Espècie més resistent al fred i a la proximitat del mar que altres ficus.

Usos: És usat com a arbre ornamental per a bonsais i com a planta d'interior.

Singularitat: Es considera singular pel seu port, per tractar-se d'una espècie exòtica poc freqüent als nostres parcs i per la manera en què les arrels s'adapten a l'espai on viu.

Ficus rubiginosa
Família: Moràcies

Característiques

E

Localització al plànol

A la zona del laberint, al costat del mirador.

Coordenades GPS

Latitud
41° 22' 42.7" N

Longitud
2° 03' 17,8" E

4

Lledoner

El lledoner de peus llargs

Castellà: Almez Anglès: Nettle tree

Descripció: Pot assolir fins a 20 m. Presenta una capçada densa i arrodonida i el seu tronc és dret i amb l'escorça llisa. Les fulles presenten asimetria amb la punta allargada i amb el limbe dentat, tormentós i aspre al tacte. Pot assolir una longevitat molt gran. Floreix a la primavera. Les flors són petites i de color verd i poc vistoses. Fructifica a la tardor. El fruit, el lledó, és comestible, arrodonit, de la mida d'un pèsol, de color negre quan és madur.

Origen i hàbitat: És un arbre de procedència oriental i introduït al nostre país. Comú als marges dels camins, però mai formant boscos.

Usos: Arbre ornamental. La fusta té una gran flexibilitat, raó per la qual se'n feien forques i altres estris. El fruit servia per fer oli, begudes alcohòliques i curatives (astringent). S'ha fet servir per tractar els trastorns de la menstruació.

Singularitat: Es considera singular a causa del seu port i pel fet de tenir algunes arrels aèries.

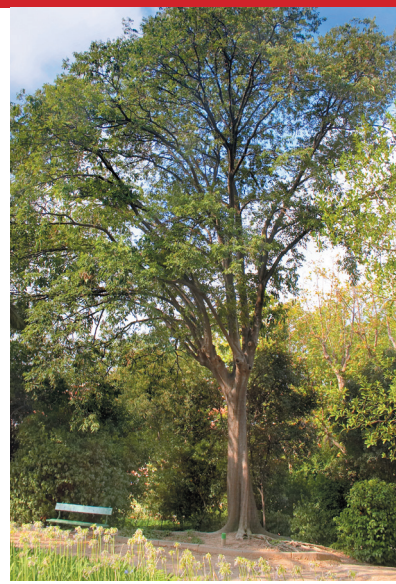

Celtis australis
Família: Ulmàcies

Característiques

A

Localització al plànol

A la zona de la plaça de la Gerra.

Coordenades GPS

Latitud
41°22'41,0" N

Longitud
2° 03' 18,7" E

5

Palmera de dàtils

L'esvelta

Castellà: Palmera datilera **Anglès: Canary island palm**

Descripció: Pot mesurar fins a 30 m. d´alçada, de tronc alt, prim, cobert amb les restes de les fulles velles. Més esvelta i menys frondosa que la palmera de Canàries. Cada palma és més estreta i d´un color verd més pàl.lid, grisós i amb una menor densitat de folíols. Els fruits són tipus baia (dàtils) allargats, al principi de color groguenc ataronjat i després castany vermellós amb un sol pinyol, més gran que el de la palmera canària. Floreix entre abril i juny.

Origen i hàbitat: És originària del nord d'Àfrica i l'oest d'Àsia. Prefereix les zones costeres càlides, molt resistent a tot tipus de sòls.

Usos: Molt preuada com a espècie ornamental. Els fruits, amb pulpa carnosa i dolça, són molt populars. Les fulles s'utilitzen per a la producció de palmes de Setmana Santa.

Singularitat: Es consideren singulars per la seva alçada. Podem trobar junts en aquest espai exemplars masculins i femenins.

Phoenix dactylifera
Família: Arecàcies

Característiques

Localització al plànol
A la plaça de la Gerra.

Coordenades GPS
Latitud
41° 22' 40,5" N
Longitud
2° 03' 19,9" E

6

Palmera de Canàries

La canària

Castellà: Palmera de Canarias **Anglès: Date palm**

Descripció: Destaca per la seva bellesa i elegància. Es diferencia de la datilera per la capçada més densa, d'un verd intens i el tronc més curt i gruixut, de color marró fosc. La capçada està formada per palmes (fulles) amples i llargues agrupades a l'extrem del tronc. Els pecíols són espinosos. Hi ha exemplars masculins i femenins. Les flors femenines es convertiran en fruits (dàtils), petits i agrupats en raïms de color taronja. Els fruits no són comestibles.

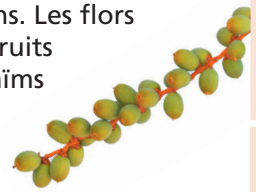

Origen i hàbitat: És originària de les illes Canàries. Prefereix les zones costeres càlides. És una de les palmeres més resistents al fred.

Usos: Molt preuada com a espècie ornamental, es troba en molts parcs i jardins antics, així com en passeigs marítims.

Singularitat: Es consideren singulars per l'edat centenària. Podem trobar junts en aquest espai exemplars masculins i femenins.

Phoenix canariensis
Família: Arecàcies

Característiques

Localització al plànol
A la plaça de la Gerra.

Coordenades GPS
Latitud
41° 22' 40,6" N
Longitud
2° 03' 20,1" E

7

Roure martinec

El roure del llac

Castellà: Roble Anglès: Downy oak

Descripció: Pot arribar als 25 m. Capçada en forma de cúpula densa. El tronc és sinuós. L'escorça vella és de color marró grisenc i està formada per escames rugoses. Les fulles estan en disposició esparsa i són simples i caduques. L'anvers de les fulles adultes és verd lluent. Les fulles en formació presenten pilositat a les dues cares. La floració es produeix d'abril a maig. El fruit (aglà) té forma ovoide, és amargant i està recobert a la base per un caputxó (cúpula). Madura d'octubre a novembre.

Origen i hàbitat: Originari d'Àsia Menor i de la meitat sud d'Europa. A la península Ibèrica creix a les zones poc àrides del nord-est.

Usos: La fusta és molt dura i resistent a l'aigua. Té aplicacions en fusteria, construcció i fabricació d'embarcacions. Les aglans són bones per al bestiar i l'escorça conté tanins útils per adobar pells.

Singularitat: L'exemplar es considera singular pel seu port.

Quercus pubescens
Família: Fagàcies

Característiques

A

Localització al plànol
A la riba del llac a prop de la cascada.

Coordenades GPS
Latitud
41º 22' 39,5" N
Longitud
2º 03' 23,9" E

8

Pi de Canàries

Els bessons

Castellà: Pino de Canarias Anglès: Canary island pine

Descripció: És un pi de gran talla i port piramidal. En estat natural pot arribar als 60 m. d'alçada. Té el tronc alt i dret amb l'escorça gruixuda, marró vermellosa que, amb el temps, es clivella i forma plaques. Les fulles, fines i flexibles i densament aglomerades, de fins a 30 cm., s'agrupen de tres en tres, i li donen un aspecte plomós. Floreix entre març i abril. Les pinyes allargades, grosses i brillants, són simètriques, de 10 a 20 cm. de longitud.

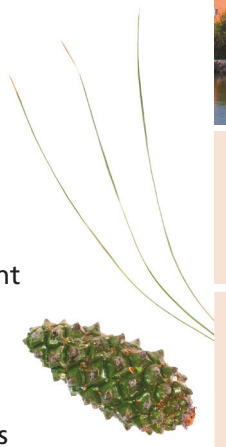

Origen i hàbitat: És originari de les illes Canàries, forma boscos naturals per damunt dels 1000 m. d'alçada.

Usos: Per la seva elegància, es troba en molts parcs i jardins. La fusta és resistent i molt preuada. És un pi que té la capacitat de rebrotar si es crema o es talla.

Singularitat: Aquests dos pins, coneguts com "els bessons" per la seva proximitat i similitud, destaquen per la seva alçada i port.

Pinus canariensis
Família: Pinàcies

Característiques

E

Localització al plànol
A prop de l'embarcador del llac.

Coordenades GPS
Latitud
41º 22' 38,5" N
Longitud
2º 03' 25,8" E

9

Alzina

Les alzines del llac

Castellà: Encina **Anglès: Holm tree**

Descripció: Arbre perennifoli, pot arribar a 27 m. d´alçada, amb l'escorça dura, gruixuda, grisosa, amb escletxes poc profundes de color bru negrós. Fulles simples, alternes, d'orbiculars a oblongolanceolades, arrodonides a la base. Marge serrat o dentat espinós quan són joves, que passen posteriorment a ser senceres o dentades. Anvers verd fosc i revers verd clar, grisós. Floreix d'abril a maig. El fruit (aglà) té forma ovoide i està recobert a la base per un caputxó dur i escamós (cúpula). De jove és verd i es torna marró quan madura (octubre-novembre).

Origen i hàbitat: Regió mediterrània. Arbre ornamental. Forma boscos, els alzinars. Poc exigent pel que fa a l'aigua, no tolera les glaçades intenses.

Usos: La fusta és molt dura i s'utilitza en torneria, fusteria i construcció. Serveix com a llenya i per fer carbó. Les aglans són un aliment molt bo per al bestiar.

Singularitat: Es consideren singulars a causa del seu gran port i la seva edat.

Quercus ilex

Família: Fagàcies

Característiques

Localització al plànol

Es troben a tocar de la plaça del parc, al costat del pont de la gruta del llac.

Coordenades GPS

Latitud

41º 22' 40,5" N

Longitud

2º 03' 25,4" E

10

Teix

El teix de la gruta

Castellà: Tejo **Anglès: Yew**

Descripció: Arbre o arbret perenne. El tronc és gros, amb escorça marró grisenca que es desprèn a tires. Branques esteses, quasi horitzontals. Fulles allargades i estretes, en forma lineal, de color verd fosc, que es disposen en dues fileres oposades. Hi ha arbres mascles i femelles. Els últims produeixen uns pseudofruits amb coberta carnosa i tova anomenats arils, vermells o taronja, que envolten la llavor de color verd. Tota la planta és molt verinosa excepte l'aril.

Origen i hàbitat: Present a quasi tot Europa, oest d'Àsia i nord d'Àfrica, creix en terrenys calcaris, fondalades i zones properes a rius i fonts.

Usos: Cultivat com a arbre ornamental, s'ha plantat a l'entrada de cementiris. És molt valorat en ebenisteria. Es desenvolupen estudis per comprovar si la taxina és efectiva contra determinats tipus de càncers.

Singularitat: Arbre de creixement molt lent. A Catalunya és una espècie escassa i protegida per llei. L'exemplar de la gruta destaca pel seu port.

Taxus baccata

Família: Taxàcies

Característiques

Localització al plànol

Es troba al costat del pont de la gruta del llac.

Coordenades GPS

Latitud

41º 22' 40,4" N

Longitud

2º 03' 25,2" E

AMB Parcs

www.amb.cat/parcs

Amb la col·laboració de

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Ajuntament de Sant Joan Despí

Ajuntament de Sant Just Desvern

Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat